

پی جویی مقاومت علفهای هرز به علفکش ها در برخی استانهای کشور

اسکندر زند، محمدرضا موسوی، رضا دیهیم فرد، آذرماکنالی، ناصر باقرانی

محمد فریدون پور، رضا طباطبایی نیم آورد

به منظور پی جویی مقاومت علفهای هرز به علف کش ها، مطالعه ای طی سالهای ۱۳۷۶ و ۱۳۷۷ در استانهای گلستان، فارس، اصفهان و خوزستان انجام گردید. در سال اول مزارعی که سابقه مصرف علف کش های گروه A (بازدارنده های استیل کوآنزیم آکریبوکسیلاز)، گروه B (بازدارنده های استولاکتات سینتاز، MS)، گروه K (بازدارنده های تقسیم سلولی) و گروه O (اکسین های مصنوعی) در آنها زیاد بوده و علفهای هرز آنها پس از سمپاشی کنترل نشده بودند، مورد بررسی قرار گرفتند و بذور علفهای هرز کنترل نشده به عنوان بذور مشکوک به مقاومت جمع آوری گردید. علاوه بر این برای هرگونه علفهای هرز مشکوک به مقاومت، بذوری از علفهای هرز همانگونه که تاکنون علف کش به روی آنها مصرف نشده بود به عنوان توده حساس جمع آوری شدند. در سال ۱۳۷۷ پس از شکستن خواب بذور جمع آوری شده از توده های حساس و مشکوک به مقاومت، هرگونه از علفهای هرز به صورت آزمایش های گلخانه ای که به صورت طرح کاملاً تصادفی با ۴ تا ۶ تکرار اجرا شد، بسته به اینکه از چه مزرعه ای جمع آوری و چه علفکشی به طور متوالی بر روی آنها مصرف شده بود، در دز توصیه شده آن علف کش ها مورد مقایسه قرار گرفتند و بر اساس روش EWRC درصد گیاه سوزی آنها مشخص شد. نتایج آزمایش ها نشان داد که تا سال ۱۳۷۶ تنها دو توده از علفهای هرز جمع آوری شده به علف کش ها مقاوم بودند. یکی مقاومت علف هرز یولاف وحشی به علف کش فنوکساپروب-پی-اتیل (از گروه Accase ها) در استان فارس و دیگر مقاومت علف هرز گاو پنبه به تریفلورالین در استان گلستان بود. با توجه به این نکته که مصرف مکرر علف کش هایی که محل عمل مشابه دارند از عوامل مهم در گسترش مقاومت به علف کش هاست و از طرفی برخی از علف کش ها سالهاست که در ایران مصرف می شوند. عدم بروز مقاومت نسبت به برخی از علف کش ها مانند علف کش های گروه O طبیعی بوده ولی در خصوص برخی از علف کش های گروه A، B، K باید در آینده مطالعات بیشتری صورت گیرد.